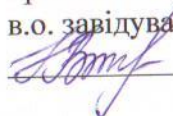

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри педагогіки та
психології дошкільної та початкової освіти
протокол № 3, від 08.09.20 р.
в.о. завідувача кафедри
 (Наталія ВОРОПАЙ)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОК 16.4 ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ

Освітня програма «Дошкільна освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Назва освітньої компоненти	ОК 16.4 Теорія і методика формування елементарних математичних уявлень
Викладач (і)	Цюпак Ірина Миколаївна
Посилання на сайт	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1391
Контактний тел..	0953670004
E-mail викладача:	irinacupak@gmail.com
Графік консультацій	Тиждень А, середа 5 пара, 206 аудиторія

1. **Анотація до освітньої компоненти.** Змістовний аспект освітньої компоненти пов'язаний з інформаційною і методичною допомогою в усвідомленні теоретичних та методичних засад методики формування елементарних математичних уявлень у дошкільників; закономірності засвоєння дітьми елементарних математичних уявлень; програми, принципи, методи, прийоми, форми навчання дошкільників елементам математики.

2. **Мета та цілі освітньої компоненти:** опанування студентами науково-теоретичними та психологічними, методичними основами освітньої компоненти "Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень"; засвоєння студентами знань, умінь та навичок організації та проведення різних форм роботи з дітьми дошкільного віку з формування елементарних математичних уявлень в різних вікових групах; оволодіння вміннями та навичками підбору дидактичного матеріалу в процесі проведення різних форм роботи з дошкільниками для формування елементарних математичних уявлень.

3. Компетентності та програмні результати навчання.

Програмні компетентності:

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (КЗ)

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність до планування, прогнозування і передбачення наслідків своїх дій, рефлексії.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання дітей раннього і дошкільного віку.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

КЗ-10. Використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (КС)

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання:

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПР-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-08. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням

ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПР-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

ПР-22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Кількість годин скорочений термін навчання 1 сем.	6	-	24

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
2020-2021	1, 2	Дошкільна освіта	2	Обов'язкові компоненти освітньої програми

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Віртуальне навчальне середовище (сайт), відео, навчально-методичні комплекси дисциплін.

Освітній процес забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях.

7. Політика курсу

Пропущені заняття (лікарняні, мобільність тощо) й невиконані завдання повинні бути відпрацьовані та надані викладачу в день консультації. Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100% відвідування очне або дистанційне відвідування всіх лекційних занять.

Щодо правил поведінки на заняттях: активна участь учасників освітнього процесу в обговоренні тем вивчення, диспутах тощо, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, відключення телефонів.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Не дотримання академічної доброчесності стане причиною стягнень, за що можуть відніматися бали.

8. Схеми курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 10)	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Теоретичні основи методики математичного розвитку дошкільників					
Академічних годин: л. – 2 год.; пр. – 0 год. с.роб. – 8 год.	Тема 1. Методика математичного розвитку як наукова галузь ПЛАН 1. Вступ 2. ММР і інші науки. 3. Методи й завдання математичного розвитку дошкільників. 4. Зміст програми ФЕМУ у дошкільному закладі. 5. Значення й можливості математичного розвитку дітей у дошкільному віці. 6. Принципи, методи, прийоми, засоби, форми роботи з математичного розвитку дошкільників.	лекція	1-10	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1391	6 балів
		сам.роб.			

визначення кожному з них.

6. Яке значення для математичного розвитку має наявність в дитини пізнавального інтересу до математики?

7. Які шляхи збудження пізнавального інтересу до математики в дошкільників?

8. Як можна збудити пізнавальний інтерес до занять з ФЕМУ у дошкільному закладі?

9. Що є передумовою виникнення інтересу до заняття математикою в дітей?

Практичне завдання:

1. Зробити аналіз діючих програм для дошкільних закладів, роздягнути розділи, що стосуються «Формування елементарних математичних уявлень». Результати оформити у вигляді таблиці:

Програма (вихідні данні)	Назва розділу	Програмові завдання

2. Сформулюйте математичну теку, в якій надайте приклади математичних завдань:

- для сенсорного розвитку дітей (враховуючи кожен аналізатор).

- для розвитку мислення (для кожної логічної операції).

Логічні	Приклади завдань
Аналіз	— З яких геометричних фігур складена машина?
	—.....

- на розвиток пам'яті, уяви, уваги.

- на розвиток уяви, використовуючи математичні поняття.

3. Дайте визначення, що розкриває зміст методів: словесний, наочний, практичний, ілюстративно-пояснювальний, проблемний, евристичний

				(частково-пошуковий), дослідницький, індуктивний, дедуктивний					
Академічні години: л. – 2 год.; пр. – 0 год. с.роб. – 8 год.	Тема 2. Організація роботи з математичного розвитку дітей у дошкільному закладі ПЛАН 1. Організація занять з математики в дошкільному закладі. 2. Структура занять з математики. 3. Методичні вимоги до математичних занять. 4. Способи підтримки гарної працездатності дітей на занятті. 5. Формування навичок роботи з роздатковим матеріалом. 6. Формування навичок навчальної діяльності. 7. Значення й місце дидактичних ігор у математичному розвитку дошкільників.	лекція сам.роб.	1-10	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1391 Обрати заняття з математики для дітей дошкільного віку та зробити аналіз (структура, методи, вимоги до математичного заняття) у вигляді таблиці:	6 балів				
<table border="1"> <tr> <td>Етапи та зміст математичного заняття для (вказати вік)</td> <td>Висновки про дотримання структури, використані методи, вимоги до математичного заняття.</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>						Етапи та зміст математичного заняття для (вказати вік)	Висновки про дотримання структури, використані методи, вимоги до математичного заняття.		
Етапи та зміст математичного заняття для (вказати вік)	Висновки про дотримання структури, використані методи, вимоги до математичного заняття.								
Модуль 2. Особливості розвитку кількісних уявлень у дошкільників									
		лекція	1-10	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1391					

Академічні х годин: л. – 2 год.; пр. – 0 год. с.роб. – 8 год.	Тема 3. Методика розвитку кількісних уявлень у дошкільників у період дочислової діяльності (3- 4 роки) ПЛАН 1. Аналіз програмних завдань. 2. Методика вирішення кожного завдання: а) попередня робота; б) особливості наочного матеріалу; в) методика навчання; г) етапи ускладнення; д) дидактичні ігри та вправи.	сам.роб.		Складіть власний конспект заняття для II молодшої групи ЗДО використовуючи лекційний матеріал за темою «Методика розвитку кількісних уявлень у дошкільників у період дочислової діяльності (3-4 роки)» (програмове завдання на вибір: 3. Учити складати множини: а) з однакових елементів; б) з різних елементів; в) з підмножин. 4. Учити порівнювати множини за кількістю: а) на око (різко контрастні за кількістю); б) шляхом співвіднесення «один до одного» (установленням взаємно однозначної відповідності): способом накладення; способом прикладення; складанням пар; з'єднанням малюнків лініями й ін. 5. Учити зрівнювати множини, додаючи або забираючи один елемент.) з трьох частин: робота з демонстраційним матеріалом, робота з роздатковим матеріалом, дидактична гра (на завдання з інших розділів маткматики).	6 балів
Усього	л. – 6 год.; пр. – 0 год.; с.р. – 24 год.	-			18 балів

9. Система оцінювання та вимоги

Модуль 1. Теоретичні основи методики математичного розвитку дошкільників (12 балів)

Критерії оцінювання та бали

Модуль 2. Особливості розвитку кількісних уявлень у дошкільників (6 балів)

Критерії оцінювання та бали

Форма контролю відсутня

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Брежнєва О.Г. Формування елементів математики у дітей дошкільного віку : метод. рек. до семінар. і практ. занять / О.Г.Брежнєва, С.Й.Щербакова. – Маріуполь, 2006. – 97 с.
2. Зайцева Л. І. Формування математичної компетентності старших дошкільників. Методичний посібник. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2008. – 160с.
3. Щербакова К. Й. Методика формування елементів математики у дошкільників. Київ: Вид-во Європейського університету, 2011. 262 с.
4. Фрейлах Н.И. Методика математического развития (краткий курс лекций в опорных конспектах, схемах, таблицах). - М.: Форум, 2015. - 240 с.

Додаткові

5. Сазонова А.В. Загальнотеоретичні основи природничо-математичної освіти дітей дошкільного віку. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2010 – 248с.

Інтернет-ресурси

6. Зайцева Л. І. Формування математичної компетентності старших дошкільників. Методичний посібник. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2008. – 160с. URL: <http://bdpu.org:8080/bitstream/123456789/226/1/Zaytseva%20L.%20Metodyka%20orhanizatsiyi%20indyvid.%20roboty%20v%20protsesi%20form-nya%20u%20ditey%20doshk.%20viku%20elementarnoyi%20matem-noyi%20kompetentnosti.pdf>
7. Белошистая А.В. Формирование и развитие математических способностей дошкольников: Вопросы теории и практики: Курс лекций для студ. Дошк. Факультетов высш. Учеб. Заведений. – М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2003. – 400с.:ил. URL: <http://padabum.com/d.php?id=41416>.
8. Дорошенко Т.М., Мацько В.В. Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень: навч. посіб./упоряд.: Т.М.Дорошенко, В.В.Мацько – Кременчук : ПП «Бітарт», 2019. – 96с. URL: <http://www.ru.org.ua/Теорія%20та%20методика%20формування%20елементарних%20математичних%20уявлень.pdf>.
9. Іщенко Л. В. Педагогічні технології супроводження процесу формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку: навч. посібн. для студентів спеціальності «Дошкільна освіта» / укладач Л. В. Іщенко. Вид. 2-ге, перер. та доп. Умань : ПП Жовтий О. О., 2013. 149 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/1267/1/Педагогічний%20супровід%20формування%20елементарних%20математичних%20уявлень.pdf>
10. Щербакова К. Й. Методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників. Київ: Вища школа, 1996. – 94 с. URL: http://www.d-learn.pu.if.ua/data/users/56/import/sherbakova_k_i_metodika_formuvannya_elementarnih_matematichn.pdf
11. Електронний варіант курсу.